

Weidevogels ernstig bedreigd in Vosse- en Weerlanerpolder

Hans Vader

De Vosse- en Weerlanerpolder is één van de laatste restjes van de oeverlanden van de Haarlemmermeer. Het gebiedje ligt tussen Hillegom en Bennebroek, aan de westkant van de Ringvaart. Er lopen geen doorgaande wegen door het gebied. De oude Weerlaan is de zuidgrens, de noordgrens is de Oosteindelaan; beiden lopen dood tegen de Ringvaart.

Het veenweidegebied wordt doorsneden door tientallen sloten en een historisch veenriviertje, De Leek, dat al vanaf ca. 1600 het water afvoerde naar de Haarlemmermeer. Er is op een aantal plaatsen kwel en in neerslagrijke winters staat er op een aantal percelen water op het land (plasdras). Door deze natte omstandigheden wordt er relatief laat gemaaid. Er is een rijke flora aanwezig met meer dan 200 plantensoorten, waardoor het een bloemrijk grasland is.

Bovenstaande omstandigheden hebben er toe bijgedragen dat het een zeer rijk weidevogelgebied is geworden. De dichtheden van broedende weidevogels is twee- tot bijna driemaal hoger dan in gebieden met het predicaat zeer goed- of top Nederlands weidevogelgebied.

Broedvogels in de Vosse- en Weerlanerpolder

Er broeden 18 soorten vogels, waaronder 5 soorten van de Rode Lijst. Vanaf 2010 gaan de aantallen echter achteruit. De aantallen in 2013 zijn nog maar 60% van de aantallen in 2010. Ondanks deze achteruitgang is het aantal weidevogels in 2013 nog ruimschoots hoger dan in een topgebied als de Elsbroekerpolder in Hillegom.

Broedvogelinventarisaties in de Vosse- en Weerlanerpolder

Jaar	2010	2011	2012	2013	'10	'11	'12	'13
oppervl. In ha.	20	20	20	17	broedparen per 100 ha.			
invent. meth.	nest	nest + BMP	nest + BMP	nest				
Grauwe Gans	0	6	0	0	0	30	0	0
Canadese Gans	3	2	2	0?	15	10	10	0
Knobbelzwaan	0	2	0	0?	0	10	0	0
Bergeend	0	1	0	0?	0	5	0	0
Wilde Eend	30	12	17	10	150	60	85	59
Krakeend	3	2	1	0?	15	10	5	0
Slobeend	6	3	7	5	30	15	35	29
Kuifeend	0	3	2	1	0	15	10	6
Waterhoen	0	0	2	0	0	0	10	0
Meerkoet	29	9	7	4	145	45	35	24
Scholekster	5	5	8	4	25	25	40	24
Kievit	52	28	42	23	260	140	210	135
Tureluur	24	13	17	16	120	65	85	94
Grutto	21	15	8	11	105	75	40	65
Graspieper	?	?	1	0?	0	0	5	0
Gele Kwikstaart	5	0	0	0	20	0	0	0
Kneu	0	0	1	0	0	0	5	0
Rietgors	0	1	0	0	0	5	0	0

Wat zijn de Hillegomse plannen ?

Het mag een klein wonder genoemd worden, dat het in de Vosse- en Weerlanerpolder nog zo goed gaat met de weidevogels. Zeker als in aanmerking genomen wordt dat het gebied slecht beheerd wordt en er grote aantallen weidevogelkuikens dood gemaaid werden. Toch broeden hier meer weidevogels dan in gebieden die met een flinke jaarlijkse subsidie beheerd worden als weidevogelgebied. Dat zou aanleiding moeten zijn voor de bestuurders van Hillegom om dit gebiedje te koesteren en aan te wijzen als beschermd weidevogelgebied.

Niets is echter minder waar. Alle raadsleden, (met uitzondering van Hillegom Progressief) hebben er voor gekozen om dat unieke weidevogelgebied te laten verwoesten en er een recreatiegebied van te maken. De gemeentelijke plannen behelzen het volgende; in het ca. 30 ha. grote weidegebied wordt, zowel aan de oost-, als westkant een fietspad aangelegd. Deze paden liggen ca. 400 meter uit elkaar. Vervolgens komen er wandel-, struin- en ruitpaden, niet langs, maar dwars door het gebied. Als overmaat van ramp zijn er plannen om ook nog een grote manege te laten bouwen met horeca en een groot parkeerterrein in het deel van de polder waar zeer veel nesten liggen. Door het aanleggen van alle paden blijft er maximaal 20 ha. weidevogelgebied over.

Volksverlakkerij

In plaats van de burgers eerlijk voor te lichten, vermeldt de gemeente Hillegom bij herhaling, dat zij de Vosse- en Weerlanerpolder gaan inrichten en beheren als weidevogelgebied, met als doel de huidige natuurwaarden (o.a. de weidevogels) te behouden en te versterken. Dat klinkt "als te mooi om waar te zijn". Hier begint de misleidingen, want "behouden van" betekent voor de weidevogels, dat de aantallen niet achteruit zullen gaan door de werkzaamheden. Versterken betekent zelfs, dat het gebied zo verbeterd wordt dat de aantallen weidevogels groter zullen worden. Van beide is geen sprake!

Op verzoek van Vereniging Behoud de Polders heeft het onderzoeks-en adviesbureau Alterra een contra-expertise opgesteld over de gevolgen van de inrichting op de aantallen broedparen van de weidevogels. Dit rapport is gebaseerd op de meest recente wetenschappelijke onderzoeksgegevens.

Alterra heeft berekend dat in de matig tot zeer sterk verstoorde zones langs de paden 57 tot 63% van de nesten van de weidevogels verstoord zullen worden. Het gevolg daarvan zal zijn, dat de overgebleven populatie zo klein zal worden, dat deze niet meer met succes de vliegende predatoren kunnen verjagen. Het is dus zeer wel denkbaar dat met de verstoring de gehele populatie weidevogels zal verdwijnen!

De gemeente Hillegom blijft echter volharden met de mededeling dat alles wel mee zal vallen. Als zij echter ongelijk blijken te hebben, dan is het helaas te laat. De gevolgen voor de weidevogels zijn onomkeerbaar, waardoor alweer een uniek weidevogelgebiedje is opgeofferd aan de recreatie.

Mogelijk de laatste Grutto. foto: Mario Penaat

Vergelijking met andere goede weidevogelgebieden

Er zijn onvoldoende gegevens over dezelfde jaren. Alleen in 2010 is een aantal gebieden in hetzelfde jaar geïnventariseerd. Dat zijn:

De Vosse- en Weerlanerpolder, Hillegom,	20 ha.	575 weidevogels p/100 ha.
Medenertilsterpolder, Groningen,	30 ha.	313 “ p/100 ha.
Elsbroekerpolder, Hillegom,	30 ha.	286 “ P/100 ha.
Bergboezem, Berkel- Rodenrijs,	75 ha.	221 “ p/100 ha.

De overige vogels in de V&W polder

Bovenstaande gegevens betreffen uitsluitend de broedvogels. Als alle paden in de broedtijd worden afgesloten, dan bestaat er een kans dat een deel van de weidevogelpopulatie behouden zal blijven. Tot nu toe is de gemeente niet eens bereid om daar over te praten.

Buiten de broedtijd is de Vosse- en Weerlanerpolder ook belangrijk voor andere vogels. Dat zijn de zomer- en wintergasten, maar ook de trekvogels. Het gaat dan om veel grotere aantallen, tot enige duizenden. Er zijn inmiddels 81 vogelsoorten waargenomen. De hoogste aantallen bereiken de Grauwe Ganzen (tot ca. 1000 ex.) en de Krakeenden (tot ca. 350 ex.). Van de Rode Lijstsoorten komen er 17 in de V&W polder voor. De opvallendste zijn: Grote Zilverreiger (tot 7 ex.), Slobeend (tot 15 ex.), Slechtvalk (2 ex.), Watersnip (tot 40 ex.) en Kempphaan (6 ex.). Bijzonder zijn ook de jaarlijks terugkerende Lepelaars (tot 25 ex.). Als de paden buiten de broedtijd wel open zijn, zal het snel gebeurd zijn met de hier genoemde soorten, zeker als er ook met honden gelopen wordt.

Dank

Als steun om de natuurwaarden te behouden in de V&W polder, heeft Vereniging Behoud de Polders in 2014 het mooie bedrag van €500 gekregen van de Vereniging voor Natuur- en Vogelbescherming Noordwijk.

Namens de leden en het bestuur hartelijk dank. Wij zullen de strijd zolang mogelijk volhouden, met als doel het behoud van de uitzonderlijke goede weidevogelstand.

Lepelaars met jongen. Foto: Mario Penaat